

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שבאי ועינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תומכי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החבורים שלו מי שייטיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכו' הנח"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכו' השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל בהמנים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' יוסף ב"ר אברהם ריס זי"ע

וואס הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי. יש לדקדק שהיה די לומר 'הנה נא זקנתי' ותו לא, שהרי בודאי אינו יודע יום מיתתו, שזה אחד מהשבעה
דברים שאמרו (פסחים נד): שמכוסים מבני אדם. וי"ל דהנה מצינו במדרש (ילקוט ויחי רמז קנ"ז) שיצחק ויעקב ביקשו לגלות את הקץ, יצחק קרא
לעשו וביקש לגלות את הקץ וגנזו הקב"ה ממנו ע"כ. והלא עת הקץ הוא ג"כ אחד מהדברים המכוסים מבני אדם כמו שאמרו בגמרא שם. ולכך היות
שמצינו שהיה יצחק יודע את עת הקץ, ואף שמכוסה מכל בני האדם, לו נתגלה עת הקץ והגאולה, היה אפשר לחשוב שגם זמן מיתתו נתגלה לו ואף
שמכל האנשים מכוסה, משום כן הוצרך יצחק לומר 'לא ידעתי יום מותי'. (זרע שמשון אות ח').

ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות ויקרא את עשו בנו הגדול וגו'. נראה לפרש הטעם שעשו איבד את הברכות, שאף שרצה יצחק אביו לברכו לא
עלתה לו, משום שידוע שאיש אמונות רב ברכות' (משלי כח:ב), והיינו שמי שמתנהג בנאמנות הוא יזכה לברכות, ואמרו חז"ל (ב"ר סה:ה) על הפסוק
'ילך עשו השדה לצוד ציד להביא', שהיה במחשבתו של עשו שאם לא יצליח להביא מן ההפקר יביא מן הגזול. ולכך איבד את הברכות כי עִוְלָה לא
מצלחה, ורק מי שהוא איש אמונות הוא זוכה להיות 'רב ברכות'. (זרע שמשון פרשת ראה אות ד').

ותן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש. ברש"י: יתן ויחזור ויתן. יש לדקדק הלא הקב"ה יכול ליתן בפעם אחת הכל. וי"ל שאם
היה אומר רק יתן דהיינו הכל בנתנה אחת, הייתי אומר שאם יחטאו ישראל ויכפרו בה' ובטובתו, יאבדו לגמרי את הברכות ושוב לא יחזור לנו אף אם

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעשט: **תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותוושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים.** וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניניו.

למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים. אמרו ביבמות (דף צג.): 'אלו שבתות וימים טובים'. יש לומר דהנה ענין אכילת מעשר שני בירושלים הוא, דמזה נקבע יראת ה' על כל השנה הזאת, ולפעמים על ב' שנים, דאכילה בקדושה מטהר הגוף, כמו המון, ולכן לעתיד לבוא נאכל סעודה של לוייתן, ויש אומרים שסעודה של לוייתן יהיה ברוחניות, ושניהם אמת, שאי אפשר לבוא לרוחניות, עד שמזכך מקודם הגוף בסעודה [של לוייתן]. וכן פירשתי (פ' בראשית ד"ה ויברך ויקדש) מה שאמרו (ב"ר יאב): 'ברכו במן וקדשו במן', [דכמו דהמן גרם התעלות ברוחניות, כך נשמה יתירה, דגורם לאכול ולשתות יותר ואין נפשו קצה כדכתב רש"י, דזה גורם התעלות ברוחניות לכל השבוע]. והיינו דאמרו חז"ל 'כל הימים' - אלו אכילת שבתות וימים טובים, דמטהר ומזכך על כל השבוע, כמו אכילת מעשר שני בירושלים. (מעגלי צדק).

על השלום, וכשיש שלום אין המזל מנגד, לכן 'מר יבכיו', כדי שעל ידם ישתנה המזל.

וזהו נסיון העקידה כי אמרו חז"ל (מוע"ק כח.) 'בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא מילתא', וכתבו התוס' (שבת קנו. ד"ה אין), דע"י זכות גדול משתנה המזל, ולהיות כי יצחק מצד מזלו היה נעדר מכל אלה, לכן בא נסיון העקידה, ועל ידי זכות גדול כזה ראוי שישתנה המזל. לכן אמר 'בי נשבעתי נאום ה' כי יען אשר עשית את הדבר הזה', הוה זכות גדול, וכדאי לשנות מזלך, ולכן ככי ברך אברך והרבה ארבה את זרעך' היפך המזל.

ולזה השלמים באים להמשיך השפע שיש בהם למזבח ולכהנים ולבעלים, והוא מידת השלום, לכן באים לעשות שלום בעולם ולא ינגד המזל, ובזוהר (ח"א קלז.) איתא: 'זיעתר יצחק, דקרב קורבנא'. וזהו 'לנכח' אשתו ד'נכח' בגימטריא 'מזלא' דבמזלא תליא מילתא, לכן הקריב שלמים.

לע"נ הג"ר אליהו מאיר סורוצקין ב"ר רפאל ברוך זצ"ל י"א צ"א כסלו

נסכים הבאים בפני עצמן אם טעון שירה. אמרו בערכין (דף יב.): איבעיא להו: נסכים הבאים בפני עצמן (שהביאו היום קרבן ציבור ולא הביאו נסכים עמו והביאום למחר) טעונין שירה, או אינן טעונין שירה. אם אמרינן דכיון דאין אומרים שירה אלא על היין, לכן אמרינן [על נסכים לחוד ואף שאין הזבח עמם, כי הכל תלוי ביין]. או דלמא על אכילה ושתיה [דהיינו זבח ונסכים יחד] אמרינן, אבל אשתיה לחודיה [אף שהיא עיקר המחייב בשירה, מכל מקום בלי זבח שהוא אכילה] לא אמרינן.

וכתב המנחת חינוך (מצוה רצ"ט אות ו') דהאיבעיא הוא רק בינינו לבדם, ואע"ג דבעלמא פירושו של "נסכים" הוא המנחה עם היין, אבל כאן פירושו של "נסכים" הוא כפשוטו - יין לחוד. דהא זה הוא האיבעיא דלמא אכילה ושתיה בעינן ואין כאן אכילה, ואי נימא דספק הגמ' הוא ביין עם מנחה, אמאי לא יאמרו שירה, הלא איכא אכילה דהיינו הקטרת המנחה לאישים שזה נקרא אכילה, דמנחה נקראת ג"כ קרבן (ע' במנחות דף כ.), וא"כ בודאי אומרים שירה.

אולם האבני נזר (או"ח סימן כ"ב) כתב בפשיטות דאכילה דאיכא במנחת נסכים לא חשיבא אכילה, משום דלא היין בא בשביל המנחה ולא המנחה בשביל היין, והאי לחודא קאי והאי לחודא קאי, ולא חשיב אכילה ושתיה יחד לומר עליהם שירה. משא"כ הזבח כיון שהיין בא מחמת הזבח, יש כאן אכילה ושתיה ביחד, ואע"ג שאין היין בא מחמת הקטרת אברים או אימורים, אבל ההקטרה היא חלק מגוף הזבח, והיין בא מחמת הזבח.

וז"ל: נסכים הבאים בפני עצמן דאין אומרים עליהם שירה, היינו אף דאיכא נמי מנחה דהיינו אכילה, משום דמנחה אינו מעכב את היין ולא היין את המנחה (ע' מנחות מד:), ואין היין בא בשביל המנחה, ולא המנחה בשביל היין, והאי לחודא קאי והאי לחודא קאי, ולא חשיב אכילה ושתיה יחד לומר

נעשה תשובה, וכמו שאבד עשו לגמרי את הבכורה בשביל שביזה אותה, משום הכי אמר ויתן שנרמז בזה שיתן ויחזור ויתן, לומר שאף כשיחטאו ואזי ימשול עשו בנו, אם נשוב בתשובה, יחזור ויתן לנו את הברכות. (זרע שמשון אות ט"ו).

לע"נ הג"ר אליהו סודי ב"ר אבא סודי זצ"ל י"א צ"א כסלו

ואלה תולדות יצחק בן אברהם. במדרש תנחומא כאן: ילמדנו רבינו על מה היו השלמים באים, כך שנה רבי חייא בר אבא משום רבי יהודה כל המביא שלמים מביא שלום לעולם, ע"כ. ונראה לבאר שייכות מאמר זה לכאן, כי אמרו חז"ל 'לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה

לישראל אלא השלום', והענין הוא, כי 'אין מזל לישראל', וכמו שאמרו במדרש רבה (וירא נוה): בשעה ששלח אברהם אבינו את ידו ליקח את המאכלת לשחוט את בנו, בכו מלאכי השרת, דהא הוא דכתיב 'הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיו'. והענין הוא כך, כי יצחק מצד עצמו לא היה לו חיים ארוכים, כי בא מסטרא דנוקבא, ו'רגליה יורדות מות', לכן מצד המזל לא היה ראוי לחיות וגברא קטילא הוא. אך כבר אמרו חז"ל (שבת קנו.) מנין שאין מזל לישראל, שנאמר 'ויוצא אותו החוצה', צא מאצטגונינות שלך שאין מזל לישראל. וזהו כוונת המלאכים כשאברהם בא לשחוט, שאף שמצד המזל אין לו חיים, מ"מ 'צעקו חוצה' שהרי הוא חוץ למזל, [וזה 'חוצה' שהוא חוץ למזל, וא"כ אע"ג שמצד המזל אין לו חיים, אבל הוא חוץ למזל]. והנה עם שהמזל מנגד, מ"מ אם שלום בעולם, אין שטן ואין פגע רע. לכן כשאמר הכתוב 'אם בחקותי תלכו', אמר 'ונתתי שלום בארץ' וכפירוש רש"י שם וז"ל: שמה אמרו הרי מאכל והרי משתה, אם אין שלום אין כלום, תלמוד לומר אחר כל זאת 'ונתתי שלום בארץ', כי המזל מנגד, לכן 'אם אין שלום אין כלום', וגם לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל שאין מזל לישראל אלא השלום. וזהו 'מלאכי שלום מר יבכיו', שהמלאכים הממונים

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הספה ראשית: עם הספר - ר' בנימין לעווין
והדפיס יצחק מייזנשטיין שליט"א 0000-322-347

א וכן נראה מדברי רבינו גרשום שם שכתב, וז"ל: נסכין הבאין בפני עצמן. כדאמרינן במס' מנחות "האומר הרי עלי יין", לא יפחות מג' לוגין, ע"ל. הרי דהביא דינא דנדבת יין הכא, ולא דינא דנדבת מנחת נסכים.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר

וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר -

סוכאשטוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין

זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א

זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

תולדות האבני נזר זי"ע

לאחר שנפטר הרה"ק מקוצק זי"ע, התקבל האבני נזר לרב בעיר 'פרצבה', אבל עד מהרה התחילו בני העיר לגלות סימני אי שביעות רצון מרבם החדש, התחילו ברינונים על התנהגותו ועל רוב השתקעויות בתורה. אולי תרמה לכך גם מה שהאבני נזר נסע לדודו החידושי הרי"מ זצ"ל, [האבני"ז אמר פעם, שבזמן הראשון בגור לא הי' יכול לקבל מהחידושי הרי"מ כלום מרוב געגועים לקוצק, אבל אח"כ ראה שאין זו תכלית, וכיטל עצמו לחידושי הרי"מ בכל], ואילו רוב אנשי העיר היו חסידי קוצק, ונסעו לגיסו אדמו"ר מוה"ר דוד זצ"ל מקוצק. והתחילו לרדוף אותו ולא נמנעו אפילו מפגיעה בפרנסתו, עד שלפעמים חסרו פת לחם בבית או עצים להסקה בחורף.

אבל ראה זה פלא כל המירדות האלו, לא רק שלא פגעו בהתמדתו העצומה בתורה, אלא אדרבה, עוד דירבנו והמריצו אותו למצוא מפלט מכל צרותיו בעיונו בתורה, מתקופה זו באים חידושי הדריפיים והעמוקים ביותר, ואז כתב הפנקס 'כתב יד השני', שבו נמצאים חידושי הדריפיים ביותר. ובעצמו היה רגיל לומר על הימים ההם: 'אבער דעמאלט האט מען געלערנט' (-אבל אז היו לומדים). גם אמר שאז כשהיה הולך על פני השדות מאחורי בית המדרש: 'האבען זיך די הימלען געעפענט פאר מיר' (-היו השמים נפתחים לפני).

אך הדברים הגיעו לאזני דודו ורבו החידושי הרי"מ, והוא הקציב לו סכום כסף קבוע כתוספת להכנסתו מן הרבנות, וזה הביא לו הקלה רבה. אח"כ נתפנה כס הרבנות בקראשנעוויטץ, והגר"י מקוטנא בא בעצמו שמה וקרא לאסיפה בבית המדרש ועמד על הכימה ואמר: 'דעו שדיברתי ופלפלתי בד"ת עם אברך אחד, והיתה לי סיעתא דשמיא שלא ניצה אותי, כי כחו גדול כמו הרשב"א ז"ל, על כן רצוני שאת האברך תקחו לרב בעירכם, ויהיה לכם רב גדול כמו הרשב"א ז"ל, ותיכף הסכים כל הקהל להצעת הגר"י מקוטנא, ורק אח"כ גילה להם שכוונתו להרב מפרצבה.

בכתבי נינו של האבני"ז אדמו"ר רבי מנחם שלמה זצ"ל, נמצא ששמע מיהודי תושב ת"א שנכח בשעת מעשה, כאשר הגיע אל שולחנו של הרה"ג מוה"ר חיים הלוי סלובייצק זצ"ל אבד"ק בריסק הספר 'אגלי טל' לראשונה, לאחר שעיינו בו התבטא שאם לא שיודע הוא מיהו המחבר, חושב היה שהספר נתחבר ע"י הרשב"א. (מראה הדשא).

בהקישא לכפרה דאין אומרים שירה בלילה. וע"ש שמסיק דזריקת דם לא נקרא אכילה לענין שירה אלא הקטרה דוקא. וז"ל: אי אמרת אכילה היינו זריקה, הא לילה לאו זמן זריקה, ומה סלק"ד דעתך לומר שירה בלילה וכו'. אלא ודאי גם הקטרה חשיבה אכילה, והרי הקטרה כשירה כל הלילה, ולכן ה"א שאומרים שירה בלילה על האברים והיין, לכן גלי קרא דמה כפרה ביום אף שירה ביום דלילה לאו זמן שירה. וצריך לחלק בין מנחה דאינו מצטרף עם היין, בין אברים שהם גוף הזבח שהיין בא עליו, ואף שאינו בא על ההקטר, מ"מ כיון שבא על הזבח שהאברים הם ממנו, שפיר מצטרפים האברים ליין לענין שירה, עכ"ל.

ולבסוף מסיק האבני נזר דבאמת זריקת דם אינו חשיב אכילה לגבי שירה, אע"ג דזריקת דם חשיב אכילה, מ"מ באמת זה שתייה, רק דשתייה בכלל אכילה, דגם שתייה נחשב כאכילה, אבל בנוגע שירה בעינין "אכילה" ממש, ולא מועיל שתייה שהיא נחשב כאכילה. וז"ל: נראה פשוט דאין השיר קאי על הזריקה, [דאע"ג דזריקת דם חשיב אכילה, ולכן מחשבת פיגול מועיל בזריקה], אבל הרי דם - לאו אוכל הוא, אלא דשתייה בכלל אכילה [ולכן חשיב זריקת דם אכילה], וא"כ אם אמרינן דרק על אכילה ושתיה אמרינן שירה, אי אפשר שהזריקה היא האכילה, שזריקה "שתיה" נקרא, ומחשבת פיגול דמהניא בזריקה משום דשתייה בכלל אכילה. והרי על יין דזה שתיה לבד לא אמרינן שירה, אף דשתייה בכלל אכילה, רק בצירוף אכילה ממש, ועל כרחך רק על אברים ויין קאי שירה.

לע"נ הג"ד ירוחם פישל יהושע ב"ר משה ישראל ברנשטיין זצ"ל יא"צ כ"ט חשוון

ערב ר"ח, ור"ח, וסעודת ר"ח. אומרים 'ראשי חודשים לעמך נתת וגו' זכרון

לכולם יהיו'. הענין הוא, דר"ה יום בריאת אדם הראשון, ושנה הוא היקף החמה כשחזור ובא לאותו מקום מתחדש השנה, וכיון שנברא אדם הראשון באחד בתשרי, לכן בכל שנה באותו יום הוא זכרון ליום ראשון. וחידוש הלבנה - בכל חודש מולד הלבנה מחדש, ולכן בכל ר"ח ג"כ זכרון לבריאת אדם הראשון. וזה שאמרו (עירובין מ:) [דאינו

עליהם שירה. ודוקא גוף הקרבן מצטרף אל היין, משום דהיין בא בשביל הקרבן, עכ"ל. והנה מה שאמרה הגמ' "דלמא על אכילה", כתב האבני נזר, דיש לדקדק מה נחשב "אכילה" כדי שיצטרף עם היין להקרא אכילה ושתיה לומר עליו שירה, אם הקטרת אברים דוקא, או גם זריקה, שהרי גם זריקה נקראת אכילת מזבח לענין כמה דברים.

וז"ל: יש לדקדק מה קרי הש"ס "אכילה" להצטרף עם היין להקרא אכילה ושתיה לומר עליו שירה, אם הקטרת אברים בעולות, ואימורים בשלמי ציבור, או זריקה דהא נמי קרי "אכילת" מזבח לענין אם חישב לזרוק דמו למחר, או חישב לשפוך שירים למחר דהוי פיגול. והרי הא דמחשבין במה שניתן על גבי המזבח, ילפינן (זבחים יג:) מדכתיב "ואם האכל יאכל" בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחת אכילת אדם אחת אכילת מזבח, ומדמחשבין בזריקה, מוכח דזריקת דם נמי חשיב אכילה, עכ"ל.

והוסיף לצדד, שיתכן דדוקא מכח הזריקה נחשב דאיכא אכילה ושתיה, משום שהזריקה היא עיקר הקרבן ונחשב שהיין בא מחמתה, אבל הקטרת אברים שאין היין בא בשבילם, אין זה נחשב דאיכא אכילה ושתיה, אלא האי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי.

וז"ל: יש לדקדק עוד ולומר דזריקת דם דוקא מצטרף ליין לומר עליהם שירה, אבל הקטר אברים ואימורים יש לומר דלא מצטרפי. והטעם יש לומר, שהרי נסכים הבאים בפני עצמן דאין אומרים עליהם שירה אף דאיכא נמי מנחה דהיינו אכילה, צריך לומר משום דמנחה אינו מעכב את היין ולא היין את המנחה וכו', והאי לחודא קאי והאי לחודא קאי, ולא חשיב אכילה ושתיה יחד לומר עליהם שירה. ודוקא גוף הקרבן מצטרף אל היין, משום דהיין בא בשביל הקרבן. וא"כ מהאי טעמא יש לומר דאין הקטר אברים מצטרף, דאין היין בא בשביל ההקטרה, שאם נאבדו האברים לאחר זריקת המזבח כשר ומביא נסכים, עכ"ל.

והביא ראייה מהא דדרשינן (שם יא.) מה כפרה ביום אף שירה ביום, ואי אמרת דאכילה היינו זריקה דוקא, א"כ אין צריך לדרשא זו, דתיפוק ליה דלילה לאו זמן זריקה הוא, ואי אין אומרים שירה אלא על אכילה ושתיה פשיטא דאין אומרים שירה בלילה, אלא ודאי דהקטרה חשיבא נמי אכילה והיא כשרה כל הלילה, והי"א דאומרים שירה בלילה על אברים ויין, על כן גלי קרא

לכבוד מערכת מליצי יושר

נדהמתי לראות מה שהבאתם בגליון סוכות תשפ"ד סגולה מהרה"ק רבי אליהו גריידיץ זי"ע להינצל ממגפה, והוא לקרות כל פרשת וירא בפני אנשים ונשים.

שאלתי הוא: עכשיו אתם מפרסמים הסגולה? היכן הייתם בשעת המגיפה הנוראה של קאווי"ד?

איני יודע אם היה אפשר אז שאנשים ונשים יתקבצו בביהמ"ד בשעת המגיפה במקום אחד, אבל היה אפשר לקבץ כולם ברחובות העיר ושם לקרות הפרשה! החותם בכאב ובצער.

הק' ת.מ.א. אפסטייט ניו יארק

תגובת המערכת

לא ידענו ולא ראינו דברי הרה"ק רבי אליהו מגריידיץ עד עכשיו

הופיע

כרך טספ מסדרת

חידושי רבינו חיים הלוי

על הרמב"ם

עם מורשת הגר"ח

כרך שני

כרך חדש

כולל מבואות, ציונים, עיונים, כותרות, מקורות ומילואים

מהדורה מוקפנת ומורחבת

בכרך זה מופיע:
• הלכות המצוה ומצוה - נדרים • שמיטה ויובל • כזאת מקדש • תמידו ומוספין

כרך שלישי - נמצא בשלבי עריכה

כמו כן הופיעו
מהדמה שניה כרך הראשון שנחקל בחיבה יתירה בעולם התורה כולל הלכות:
• תפילין • שבת • יום וחליצה • מאכלות אסורות • תרומות • קרבן פסח • מעילה

להשיג בכל חנויות הספרים המפורסות
הפצה ראשית בארץ: ספריית - אריה גיטלר • בחו"ל: עם הספר - לעווין
מכון מורשת הגר"ח • moresheshagrach@gmail.com

עליו וישלים אתך. ועל כן בר"ח שהוא זמן כפרה לתקן שורש פגם הנחש, אומרים 'תשועת נפשם מיד שונא' וכו'.

וכל אחד מישראל כמה שמרגיש בנפשו מקדושת ר"ח שהוא זמן כפרה וכו' ותשועת נפשם מיד שונא, כפי זה צריך להרבות בסעודת ר"ח.

לע"נ הרה"ק ר' משה מרדכי ב"ר אברהם יהושע העשיל זצ"ל אדמו"ר מפלצבינא יא"צ כ"ז חשוון

ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה. יש לומר הטעם שהיה בן ארבעים שנה, דמאת ה' היתה זאת דיצחק יהיה בן ארבעים שנה בעת שימצא זיווגו, ואמרו חז"ל (יבמות סב.) 'השרוי בלא אשה, שרוי בלא תורה'. ועוד אמרו (אבות פ"ה) 'בן ארבעים לבינה', על כן בעת היותו בן ארבעים כדי שיוכל לבא לבינת התורה, היה צריך אשה.

בקחתו את רבקה בת בתואל

הארמי מפזן ארם אחות לבן לו לאשה. הקשה באור החיים הק' דלאיזה צורך הודיעו הכתוב כאן, וכתב לפי דרכו. ויש לומר דלכן כתוב זאת כאן, דבל יפלא איך נולד מיצחק ורבקה שניהם טהורים איש כעשו הרשע, ולזה הזכיר 'אחות לבן', לרמז מה שאמרו חז"ל (ב"ב קי.) 'הנושא אשה צריך שיבדק באחיה', דרוב בנים דומין לאחי האם, ועל כן בשביל שהיתה 'אחות לבן' על כן נולד עשו.

לזכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעשי ידי

יתן לך האלקים. וברש"י: יתן ויחזור ויתן. ונראה הכוונה, כי עיקרה של הברכה הוא כשבא לאט לאט, דברכה כזו מתקיימת ומועלת לגוף ונפש, וכמו דכתיב בפרשת המן 'דבר יום ביומו'. אבל בעשיו כתיב 'משמני הארץ יהיה מושבך' מיד, ואילו ביעקב תהיה הברכה באופן של יתן ויחזור ויתן לאט לאט. וכך היא גאולתן של ישראל, קימעא קימעא כל מה שהיא הולכת היא רבה והולכת, כדאיתא בירושלמי (יומא פ"ג ה"ב): ר' חייא רובה ור"ש בן חלפתא הוו מהלכין וכו' וראו אילת השחר שבקע אורה, א"ר חייא רובה לר"ש בן חלפתא, כך היא גאולתן של ישראל (כמו אילת השחר), בתחילה קימעא קימעא, כל שהיא הולכת היא הולכת ומאיר, מאי טעמא 'כי אשב בחשך ה' אור לי', וכמו במרדכי, דבתחילה כתיב 'מרדכי יושב בשער המלך', ואח"כ 'ישוב מרדכי אל שער המלך', ואח"כ 'ויקח המן את הלבוש ואת הסוס', ואח"כ 'מרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות', ואח"כ 'ליהודים היתה אורה ושמחה'.

ויקה את מחלת. ודרשו חז"ל מפסוק זה דחתן מוחלין לו כל עונותיו. ונראה דלכן יש כאן פסיק אחרת תיבת 'מחלת'. דכיון דחתן מוחלין לו כל עונותיו, לכן נעשה כגר שנתגייר וכקטן שנולד, ונרמז הוא בפסיק לרמז מה שעבר עבר ונפסק, ומכאן ואילך חושבנא לבנות בית לה'.

והנה לכאורה צ"ב דוכי לא נמצא מקום לסמוך ענין זה דחתן מוחלין לו על כל עונותיו אלא כאן. ונראה

מזכיר בר"ה שהוא גם ר"ח, כין 'זכרון אחד עולה לו לכאן ולכאן'.

ובר"ה שהוא בריאת אדם הראשון כפי שעלה במחשבה (ע' תוס' ר"ה כז. ד"ה כמאן), וכמו שאומרים 'היום הרת עולם', ובתחילה עלה במחשבה לבראות במדת הדין, ולכן בר"ה הוא יום הדין, שבתחילה עשה האלהים את האדם ישר, ואם לא קלקל לא היה יצ"ר, והיה מתקיים במדת הדין. רק אחר שקלקל ושלט יצ"ר באדם, ניתן על זה עשרה ימים לתקן ולהתברר בכל עשר מדות וכו', ומתקן עד יוה"כ וכו', ואז הזמן לתקן הכל וכו'. ומטעם זה מרבין בתפילות ערב ר"ח וקורין אותו 'יום כיפור קטן', דר"ח הוא יום כיפור קטן וכו' דהוא זמן כפרה, אך בר"ח גופא אי אפשר להרבות בתחינות, דר"ח אסור בתענית, לכן קבעוהו בערב ר"ח, אבל באמת ר"ח עצמו הוא זמן כפרה מצד ישראל.

וזה שאומרים 'ראשי חדשים לעמך נתת זמן כפרה לכל תולדותם', ד'תולדותם' היינו הפגם שיש מתולדה שהוא פגם אדם הראשון, ור"ח זמן כפרה לזה וכו', וכן הוא שיער של יוה"כ, דבין שיער ר"ח ובין שיער יוה"כ הם לתקן פגם הנחש וכו'.

ואומרים 'תשועת נפשם מיד שונא' ו'שונא' הוא היצ"ר, כמו שאמרו (סוכה נב.) שלמה קראו ליצ"ר 'שונא' וכו', והוא לפי מה שמובא בזה"ק (ח"ב קסג.) דהיצ"ר נמשל לזונה שצוה לה המלך לפתות לבנו לנסות אותו, ע"ש. וממילא היה צריך היצ"ר לשמוח כשאין האדם שומע בקולו, שאז מתמלא רצון השי"ת, וממה שהיצ"ר מתגבר בכל כוחו וחפץ להמיתו, מזה ניכר שהוא 'שונא' וכו'.

ועל זה נאמר (משלי כה:כא) 'אם רעב שונאך האכילהו לחם', דמובא בספה"ק דלפעמים היצ"ר רואה באדם שכבר נשתקע בחטאים ואין בו קדושה לינק ממנו, ואז מפתה אותו לעשות איזה מצוה כדי שיכול אח"כ לינק ממנו הקדושה, וזה ודאי הוא משנאה, כי על זה לא נשלח מהשי"ת לפתות אותו לעשות טוב לינק ממנו, ודי לו הפיתוי לרע, רק זה עושה משנאה. ועל זה אמר שלמה 'אם רעב שונאך האכילהו לחם', והיינו הטריחיהו במלחמתה של תורה, 'אם צמא השקהו מים', שהוא ג"כ דברי תורה, 'כי גחלים אתה חותה על ראשו', ולא כמו שאתה סבור ומפחד שתוסיף ע"י התורה כח בקליפות, על דרך מה שנאמר 'ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי', שמזה כתב האר"י ז"ל שהרשע במעשיו הטובים מוסיף כח בקליפה. ואמר שלמה המלך ע"ה שבתורה העצה האכילהו לחם ולא יזיק לך, כי כשהאדם רוצה בתורה להנצל מיצ"ר, אז תועיל התורה לטובה, 'כי גחלים אתה חותה על ראשו', ולא תתן התורה כח בקליפות ח"ו. וכמו שאמרו (חגיגה טו:): מה אגוז זה אע"פ שמלוכלך בטיט, אין מה שבתוכו נמאס, אף ת"ח אע"פ שסרח אין תורתו נמאסת. והיינו שהלכוך הוא רק הקליפה שהוא בגדי עשו, אבל מה שבתוכו הוא רצון השי"ת, וזהו שנאמר 'כי גחלים אתה חותה וגו' וה' ישלם לך', והיינו ישלימנו לך שלסוף תתגבר

מוסרי הגר"ח אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה זידין'

כל אדם מישראל צריך לזכור תמיד שהוא חוליה בשרשרת הדורות לקיים את התורה ולהעבירה לדור הבא, זוהי אחת המטרות העיקריות בחיים. הבית היהודי הוא נדבך בבנין הכלל, וכל זוג צריך להרגיש עצמו איך שהוא פועל לטובת הכלל, וכאנשי צבא המגויסים בצבא גדול. וכשחיים בהרגשה זו, אז ממילא הרצונות והדרישות הפרטיות תופסות פחות מקום, והחיים מתנהלים על בסיס בטוח יותר. אמנם כשכל המטרה בחיים היא לשם הנאות ותועלת אישית, אז כל דבר קטן נדמה כהר, כל עיכוב בהנאה קטנה הופך לבעיה גדולה. וכמו שכתב רבינו יונה (שערי תשובה ש"א אות ל"א) וז"ל: כתיב 'לתאוה יבקש נפרד', פירושו: מי שמבקש ללכת אחר תאוותו ורצונו, נפרד מכל חבר, כי ירחקו ממנו אוהב ורע, כי תאות בני אדם ומדותם חלוקות, אין רצונו של זה כרצונו של זה. אכן אם ילך בדרך השכל, אז יתחברו לו החברים, ויהיו אוהביו רבים וכו', וזה שאמר "לתאוה יבקש נפרד" - איש נפרד מכל אה וחבר לתאוה הוא מבקש, ובעבור שמבקש ללכת אחר רצונו, למען זאת רעהו רחוק ממנו.

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליא זי"ע שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה' מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים. נ"ל בעז"ה, דהנה ידוע מספ"ה"ק כי **חכמה ובינה הם קודם לז' ימי הבנין** (עי' ספר יצירה פ"א מ"ב, ופי' מהרח"ו שם ושל"ה פ' ויחי תורה אור [אות יא]; של"ה פ' כי תבוא תורה אור [אות ו]). וזהו שמרומז בתוה"ק **בראשית ברא אלקים**, בגמט' **יוד הי וחכמה בינה במילואם כזה חית כף מס הי בית יוד נון הי עה"כ**, הם קודם - בטרם ברא אלקים "את השמים ואת הארץ", וד"ל.

בראשית נ"ל בעז"ה, דהנה התוה"ק מתחלת באותיות **ב"ר ומסיימת בל'** ומתחלת **בב'**, אותיות **בר לב**. כי ע"י לימוד התוה"ק יתקדש כל איש הישראלי, להיות לו בר לב אחד ולא שתי לבבות, כמו שאמרו ז"ל, בראתי יצר בראתי לו תורה תבלין כנגדו (קידושין ל: וב"ב טז), וד"ל.

מדרבנן והוא רק מדה ודרך של חסידות, שפיר ל"ל דכל שאין החטא בידיעה ובמזיד הרי לא יצא ממדת ודרך החסידות ולא מיחשיב תקלה כלל ודר"ק.

ואולם בשבת (דף קנ:): אמרו מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו ונמלך עליה לגודרה ונזכר ששבת הוא, ונמנע אותו חסיד ולא גדרה כלל אף בחול הואיל ובה לו תקלה להרהר על הגדירה בשבת. וכתב שם המהרש"א ז"ל: ואע"ג דהרהור מותר, וגם שגג בהרהור, מ"מ מדת חסידות הוה עכ"ל. ומוכח דגם שוגג דמדת חסידות נחשב חטא ותקלה לחסיד, שהרי הרהור בשבת מותר מדינא, ואסור רק ממדת חסידות, וזה החסיד היה רק שוגג בהרהור, ואעפ"כ חשיב ליה חטא ותקלה ממדת חסידות. (בית האוצר מערכת א-ב כלל אות אות ט"ט).

לזכות מ.ב.ר.ה. לרפ"ש והצלחה בכ"ע

ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק. ידוע דקדוק

המפרשים על הכפל 'בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק'. ויש לומר דהכתוב בא בדרך קושיא ותירוץ, ד'ואלה' מוסיף על הראשונים, והכוונה, דכשם שאברהם הוליד צדיק ורשע, כמו כן הוליד יצחק, וזה 'ואלה'. ותמה הכתוב איך מדמה יצחק לאברהם, הלא אברהם היה בן תרח הרשע והיה בו פסולת, ולכן הוכרח ליקח שפחה הגר המצרית להוציא על ידה הזהמה בילד שהפילה הגר, וגם בישמעאל, משא"כ יצחק שהוא בן אברהם הצדיק שנולד כבר אחר שנימא, היה לו להוליד שניהם צדיקים כיעקב שמטתו שלימה, ומדוע הוליד את עשיו.

ומתוך הכתוב 'אברהם הוליד את יצחק', דהוליד גם אחר שיצא ממנו ישמעאל 'את' היינו הטפלים ליצחק והיינו בני קטורה, כמו שכתב האריז"ל (ספר הלוקטים בפרשתנו) על אומרם ז"ל (ילקוט שמעוני בפרשתנו רמז ק"ט) 'ויצחק בא מבאר לחי רואי' שהלך להחזיר את הגר לאברהם שיווליד ממנה הבנים הנקובים בשמותיהם 'מזן ומדין', שכולם דינים קשים וסיגים, ואם לא היה אברהם איש החסד ממתיק אותם, היו מוכרחים להולד מיצחק והיו מחריבים העולם, על כן הוציאם הקב"ה מאברהם, א"כ הרי היו עוד באברהם סיגים, לכן הוליד גם יצחק את עשו, משא"כ יעקב איבנו ע"ה שנולד כבר נקי, שעשו ינק כל דם הנדות והדינים שהיו ביצחק ורבקה, ונשאר יעקב נקי, לכן היתה מטתו שלימה.

לע"נ הג"ר אהרן עבוד ב"ר אליהו זצ"ל י"א צ"א חשון

חיבור לגבי מקוה, וחיבור לגבי השקה. כתבו התוס' (גיטין טז): 'ור"י אומר דההיא דהנצוק והקטפרס, לא לענין חיבור מקוואות איירי, אלא לענין השקה'. פי', דאף דלגבי מקוה הוי נצוק וקטפרס חיבור, אבל לענין השקה לא הוה חיבור. וכן לענין טומאה כגון שהנצוק מחבר משקה של שני כלים, אינו חיבור לטמא המשקים העליונים. ויש לבאר מדוע נשתנה דין חיבור במקוה, מדין חיבור בענין השקה וטומאה.

ויש לומר דהחילוק הוא כך, לגבי מקוה בעינן רק שארבעים סאה מים יהיו מכוונסים במקום אחד, אבל לא בעינן שיהיו דבר אחד, וכיון שהמים מושקים זה עם זה בקטפרס ובניצוק, הרי המים מעורבים במקום אחד. אבל לענין השקת מים טמאים להעלותם מידי טומאתם שבהשקות מקצתם חשוב כאלו הושקו כולם, לא סגי בעירוב המים במקום אחד, אלא בעירוב שיהיו כדבר אחד. וכן לענין טומאה שבנגיעה במקצתם נטמאו כולם, אין זה אלא אם המים מחוברים יחד, ונצוק וקטפרס אינם מחברים להיות כדבר אחד.

דבאמת דוקא על חטא זה נמחל לו שלקח בנות כנען למורת רוח לאבותיו, ונתחרט בזה, ולכן נמחל לו זה החטא לבד לתקנו, משא"כ שאר חטאותיו [שלא התחרט ולא עשה תשובה, לא נמחל לו]. והכי נמי לדין אחרי כי החתן אומר ביום חופתו 'על חטאי, ודאי מתחרט על כל עונותי, ולכן נמחל לו עם התשובה שהוא העיקר. [והרמז של הפסיק, דמה שעבר עבר, ומכאן ואילך חושבנא, אינו לעשיו, אלא לחתן שמתחרט על כל עונותיו].

לע"נ בעלת הנסים שרה לאה ב"ר שלמה פי"ש ע"ה י"א צ"ב ח"ז חשון

ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו. ובתרגום: 'ארי מצידיה הוה אכיל'. וקשה דאיך אכל יצחק מציודו של עשו, הא היה ישראל מומר לעכ"ם (ע' קידושין יח), ומומר לעכ"ם הרי פסול לזביחה כמבואר ריש חולין, ואע"ג דיצחק החזיקו לטוב, עם כל זה תיקשי דהא אפילו בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה

לצדיקים. ועיין במדרש (ב"ר פרשה מ"ה): 'ועתה שא נא כל'ך, שחזו מאני זיינך שלא תאכילי נבילות וטרפות'. וקשה ג"כ דמה מועלת ההשחזה, הא איהו גופיה פסול לזביחה. ושם יש לומר דלא אכל יצחק באמת ולא בא לידי מכשול, [דלבסוף אכל ממה שנתן לו יעקב], ואגוף הציוד לא קשיא, כיון דיצחק החזיקו לטוב, ואולם לתרגום הנ"ל דהיה אוכל באמת מציוד קשיא. והנה לפי מה דמוכח מלשון רש"י (חולין ד: ד"ה אלא), דפסול שחיטת מומר הוא מחשש שמא שחט לעכ"ם, או שמא לא שחט יפה, דהרי כתב שם 'סמכינן עליה, והיינו דסמכינן עליה ששחט יפה ולא לעכ"ם. וא"כ יש לומר דנשמר יצחק מן השמים ממכשול באמת, והיינו דאותם השחיטות ששחט עשו עבור יצחק שחט אותם יפה באמת ולא לשם עכ"ם.

ואולם לא קי"ל כן, רק דפסול מומר הוא פסול עצמיי דלאו בר זביחה הוא מפאת שאינו מאמין וחושש בזביחה ולא קרינן ביה 'זובחת' וכו'. והנה אם נאמר דהאבות לא יצאו מכלל בני נח, בפשיטות לא קשיא, כיון דלא היה אז בר זביחה כלל, דהם עצמם ג"כ הרי לא היו בני זביחה, ולכן שוב גם שחיטת עשו כשרה. והא דאמר ליה לעשו 'שחזו מאני זיינך', יש לומר דבכל מה שיכלו לקיים נזהרו לקיים גם בשחיטה, ואע"ג דבלאו הכי שחיטה פסולה היא לפי דין התורה דבעינן בר זביחה, עם כל זה שאר דקדוקי הלכות שחיטה שהיו יכולין לקיים - קיימו.

ואולם צ"ע קצת בזה דמדוע אכלו בשר באמת, כיון דקיימו כל התורה עד שלא ניתנה, וא"כ לפי דין התורה הרי כל בשר שבימהם היה נבילה, כיון דלא היה שם בר זביחה, וא"כ לא היה להם לאכול בשר כלל. וצריך לומר דענין קיום תורה שקיימו היה רק שנהגו בעצמם כאילו קיבלו את התורה, וע"כ שפיר היו מותרים בבשר ממה נפשך, דלפי בחינתם שלא קיבלו את התורה, הרי מותרים בנבילה, ולפי בחינתם שנהגו בעצמם כאילו קיבלו, הרי שוב אילו קיבלו היו נחשבים ג"כ בני זביחה והיתה שחיטתם כשירה ודר"ק. ואולם לפי"ז שוב שפיר יוקשה משחיטת עשו [דעשו מומר לעכ"ם] ואינו חשיב 'בר זביחה' וכמובן.

והנה מה שהקשינו לעיל דאיך אכל יצחק משחיטת עשו, והא אין הקב"ה מביא תקלה לצדיקים, באמת אין זה ברור אי שייך בזה כלל הנ"ל, כיון דהאבות קיימו את התורה עד שלא ניתנה רק ממדת חסידות, וא"כ יש לומר דבמדת חסידות לא שייך השתא בהמתן כו', דהרי אפילו שוגג דאיסור דרבנן דנו האחרונים (ע' נתי"מ ח"מ סי' רל"ד) דלא חשיב עבירה ואין צריך כפרה וסליחה, וא"כ כל שכן שוגג דמדת חסידות דאינו חשוב תקלה כלל, ואפי' אם נימא דאיסור דרבנן איתא גם כן לכללא דהשתא בהמתן (ע' אתון דאורייתא כלל י'), עכ"ז גבי מדת חסידות דאינו דין לא מדאורייתא ולא

